

ANALYSE
VURDERING
DISKUSSION
og

**Opinionsteks
t**

Analyse, vurdering og diskussion

- I denne opgavetype skal du vise, at du kan arbejde med en tekst, der ikke er skønlitterær.
- Teksten er en opinionstekst og kan være en tale, et debatindlæg eller en kronik. Teksten kommer fra den virkelige verden, hvor fx en forfatter, en journalist eller en politiker skriver om et emne, giver deres egen mening til kende, og ofte vælger en bestemt vinkel på emnet, på baggrund af hvilken effekt de ønsker at opnå.
- Du skal altså **BÅDE** forholde dig til afsenderens *måde at kommunikere på* OG *selve emnet!*

Analyse, vurdering og diskussion

Indledning

Analyse

I analyseafsnittet skal du beskrive, hvordan tekstens synspunkter er formidlet. Her skal du dykke ned i de virkemidler, som forfatteren har brugt til at overbevise læseren om sit budskab.

Det kan både være retoriske virkemidler og argumentationsanalyse.

Vurdering

Når analysen er færdig, skal du i gang med vurderingen. I analysen prøvede du at skille teksten ad og se på nogle af dens enkeltdeler.

I vurderingen skal du igen se på teksten som helhed og vurdere, om den argumentation, som afsenderen har brugt, holder.

Tror du at modtageren bliver overbevist?
Hvorfor/hvorfor ikke?

Afslutning

Diskussion

Opgavens sidste store del er diskussionsafsnittet. Her skal du diskutere tekstens centrale synspunkter og ikke teksten i sig selv.

At diskutere betyder her at se på emnet fra flere forskellige vinkler og at inddrage andre synspunkter end forfatterens. Det kan du gøre ved at bruge viden fra nogle af opgavesættets andre tekster.

HUSK at din tekst ALTID skal have en indledning og en afslutning før og efter opgavens hoveddel!!

Opgavekrav

Husk at præsentere
teksten i din opgave
(og IKKE sætte den
på som kilde i
fodnoten!)

1.

Analysér og vurdér "Fed humor" (tekst 5) med særligt fokus på tekstens argumentation og retorik. Diskutér derefter tekstens centrale synspunkter. I diskussionen skal du inddrage mindst én anden tekst fra opgavesættet.

Overskrift: Fed humor

Forside
Introduktion
Tekstoversigt
Opgaver
Tekst 1
Tekst 2
Tekst 3
Tekst 4
Tekst 5
Tekst 6
Tekst 7
Tekst 8
Tekst 9
Tekst 10
Tekst 11

Opgaver til emnet

1.

Analysér og vurdér "Fed humor" (tekst 5) med særligt fokus på tekstens argumentation og retorik. Diskutér derefter tekstens centrale synspunkter. I diskussionen skal du inddrage mindst én anden tekst fra opgavesættet.

Overskrift: Fed humor

I en analyse, vurdering og diskussion skal du anvende danskfaglig viden og relevante danskfaglige begreber. I analysen skal du analysere tekstens argumentation og retorik, herunder brugen af sproglige virkemidler. Der skal være et tydeligt fokus i analysen, og dine iagttagelser skal underbygges med tekstdokumentation. Analysen skal munde ud i en vurdering af, hvor nuanceret og relevant tekstens samlede argumentation er. I diskussionen skal du undersøge forskellige synspunkter på det emne, tekst 5 behandler. Diskussionen skal inddrage og viderefærdiggøre tekst 5s centrale synspunkter og holde dem op imod egne og udvalgte synspunkter fra den eller de selvvælgte tekster. De inddragede synspunkter skal således bidrage til at nuancere diskussionen.

2.

Denne opgave er todelt:

A:

Skriv en kronik om, hvad forskellige kropsfremstillinger og kropsidealier betyder for dig og din generation. I kronikken skal du inddrage mindst to tekster fra opgavesættet.

B:

Begrund din argumentation og dine øvrige formidlingsmæssige valg, herunder sproglige og retoriske virkemidler. Du skal dokumentere dette med eksempler fra din kronik.

Overskrift: Vælg selv en overskrift

A:

I en kronik skal du undersøge en given problemstilling og argumentere for din holdning på en engageret, selvstændig og nuanceret måde.
Din kronik skal have et klart hovedsynspunkt, som skal understøttes af pointer fra de selvvælgte tekster.
Din kronik skal formidles med en tvældig vinkel og på en retorisk og sprogligt bevidst måde.

ANALY SE af opinionstekst

ANALYS E

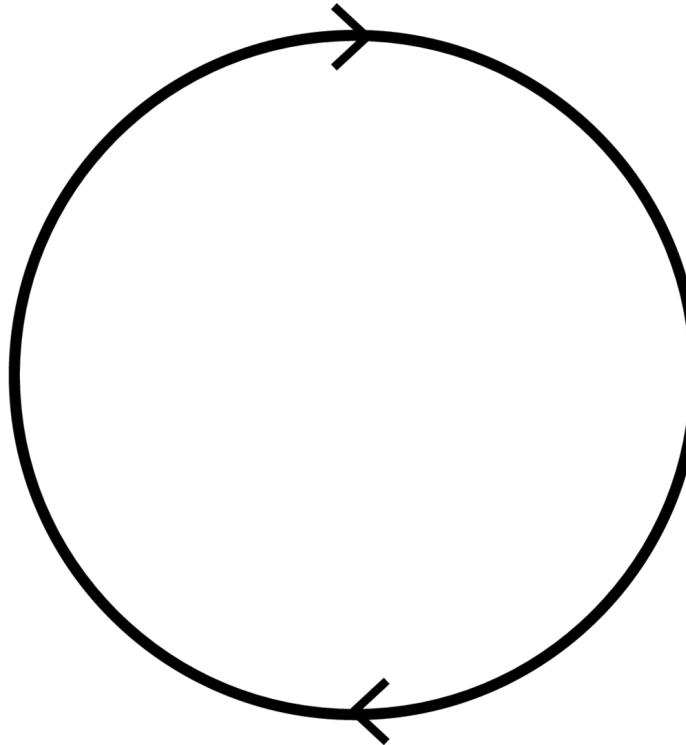
I analyseafsnittet skal du beskrive, hvordan tekstens synspunkter er formidlet.

Her skal du dykke ned i de virkemidler, som forfatteren har brugt til at overbevise læseren om sit budskab.

Det kan både være retoriske virkemidler og argumentationsanalyse.

Del/
Analyse

Helhed/
Fortolkning

PRÆSENTATION OG RESUMÉ

- Når du starter på din opgave, skal du præsentere teksten og emnet. Få styr på det basale: Hvem har skrevet teksten? Hvornår er teksten fra? Hvor er den udgivet/vist? Hvilken genre er teksten?
- Herefter skal du kort beskrive tekstens budskab og det, du mener, er tekstens hovedpåstande. Du skal ikke genfortælle teksten eller kronologisk redegøre for tekstens indhold, men selv udvælge det, som du mener, er vigtigst i teksten.

Titel	Forfatter
Præsentationens 4 hjørner	
Genre	Datering

RETORISK ANALYSE

- I din tekst er det vigtigt at du på dette sted i analysen, bevarer overblikket og i første omgang ikke går ind i selve holdningen, men at du i stedet analyserer den måde holdningen bliver fremstillet på!
- Det vil sige, at du skal se på, hvordan tekstens forfatter *formulerer* sig, hvordan han eller hun *begrunder* og opbygger sine *argumenter*, og hvilke *virkemidler* der ellers bruges i teksten. Du skal helst få så meget overblik over forfatterens måde at udtrykke sig på, at du kan se, hvad det er for nogle strategier forfatteren har valgt at bruge i

RETORISK ANALYSE

- I opgaveformuleringen får du hjælp til, hvad din analyses fokus skal være. Ofte vil der stå, at du skal se på tekstens argumentation og retorik. Så er det noget, du **skal** gøre i analysen. Du skal analysere fagligt og objektivt, det vil altså sige, at du skal se på de forskellige virkemidler, forfatteren bruger, og på hvilken effekt det har.

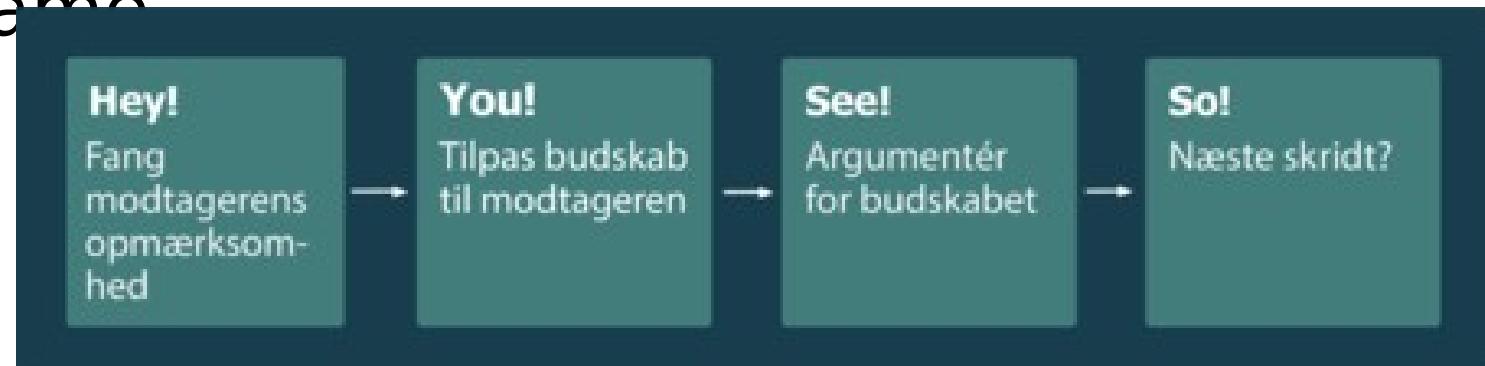
1.

Analysér og vurdér "Fed humor" (tekst 5) med særligt fokus på **tekstens argumentation og retorik**. Diskutér derefter tekstens centrale synspunkter. I diskussionen skal du inddrage mindst én anden tekst fra opgavesættet.

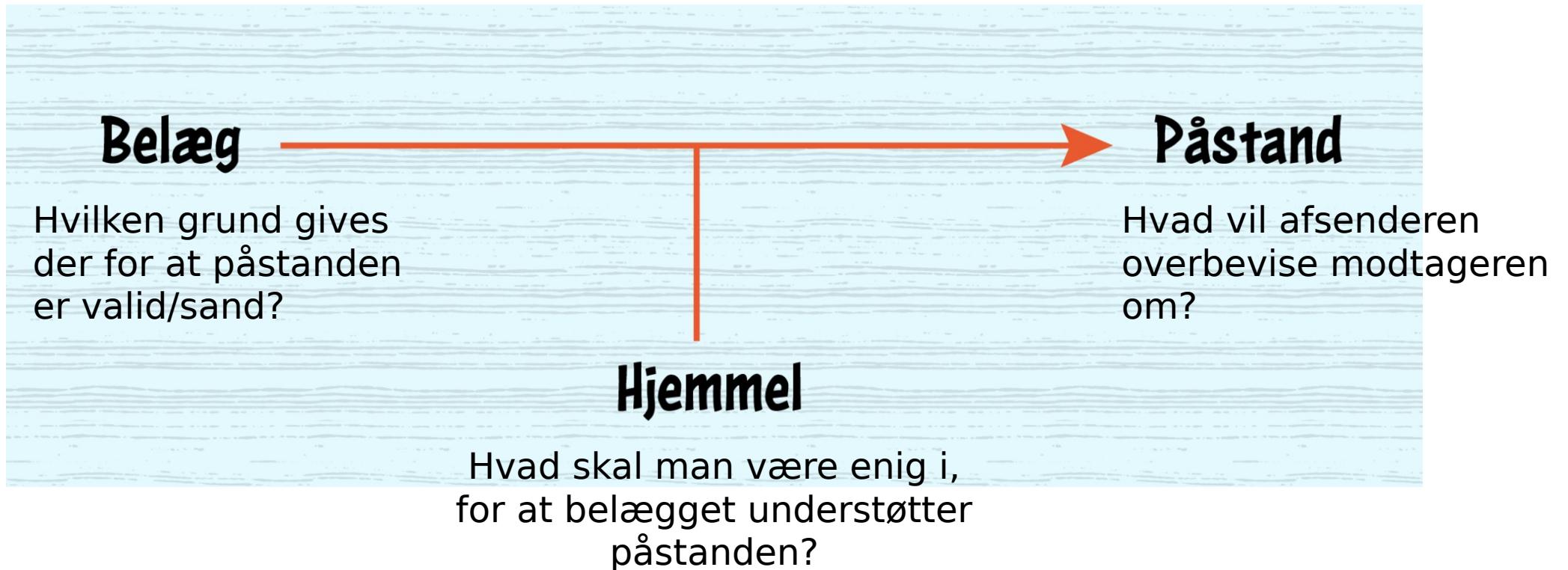
Overskrift: Fed humor

RETORISKE VIRKEMIDLER

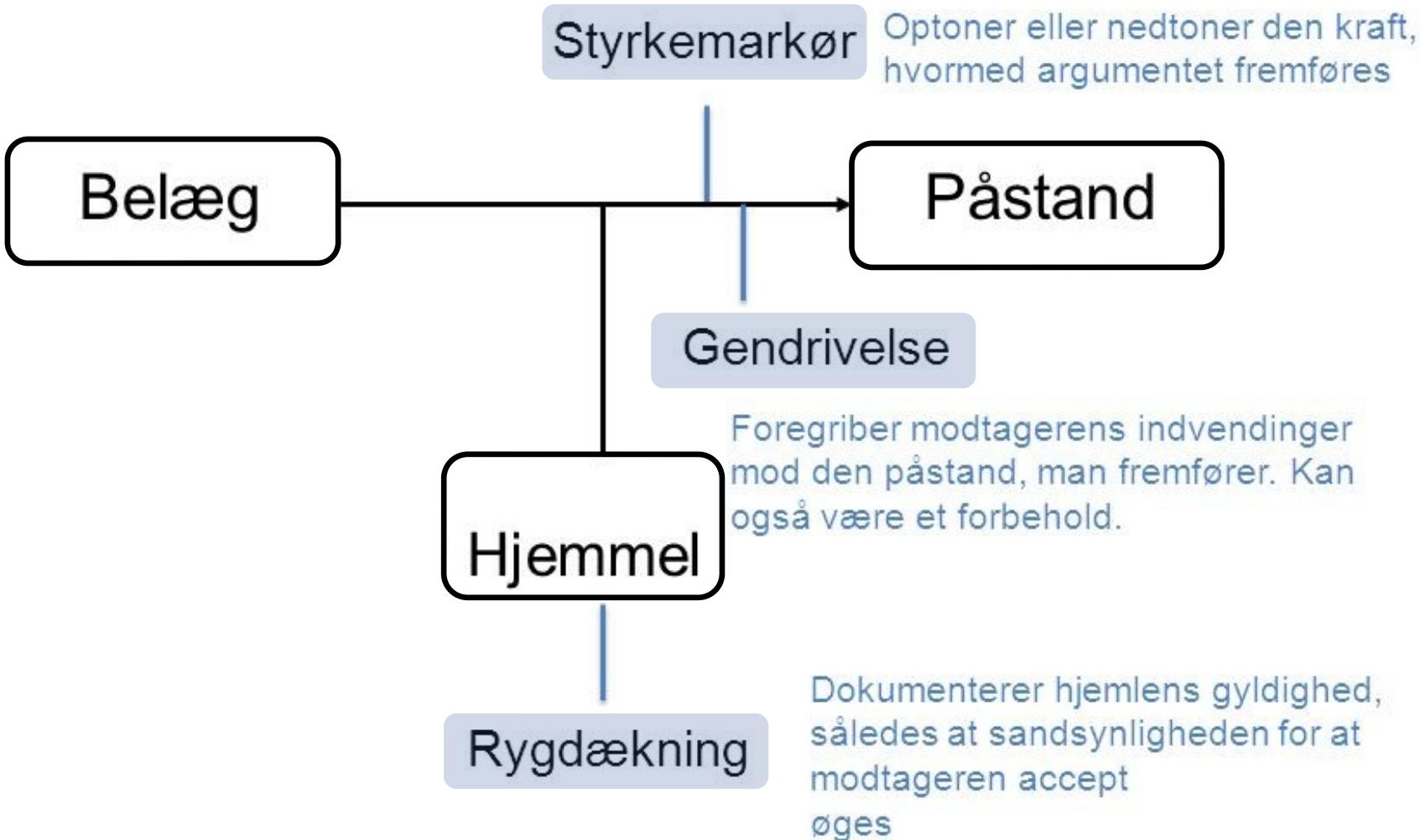
- Sproglig stil (høj, lav, slang, kraftudtryk, fagterminer mm)
- Rytme og gentagelser
- Komposition (indledning, afslutning, AIDA, HYSS)
- Tiltaleform (jeg, du, I, man)
- Overskrift og ordvalg (diskurs)
- Humor, ironi og sarkasm
- Retoriske spørgsmål
- Appelformer

ANALYSE AF ARGUMENTATION

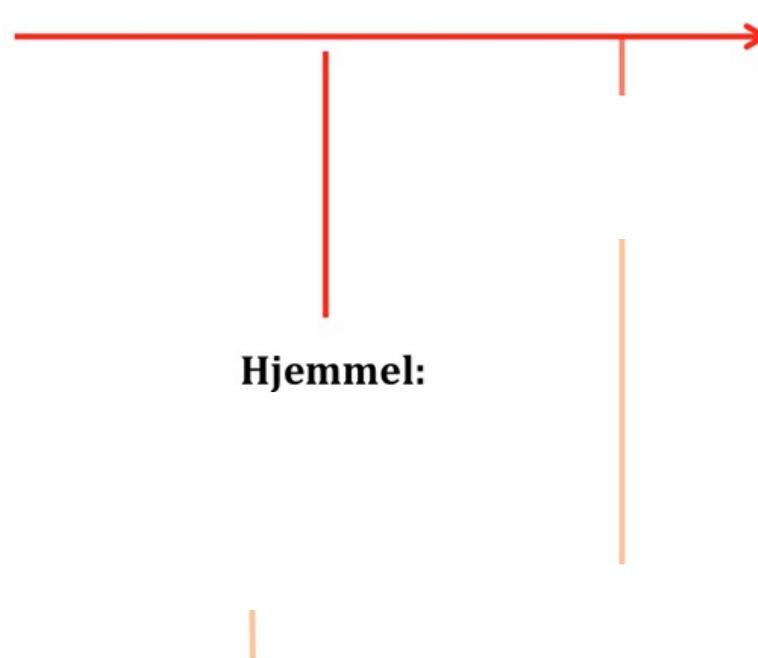

Toulmins udvidede model

ARGUMENTETS ANATOMI

Belæg:
Han har ikke læst
på sine lektier.

Påstand:
Søren dumper til
eksamen.

HUSK
I en
argumentationsanalyse
skal du overhovedet
ikke bidrage med din
egen holdning til
emnet!

Du skal udelukkende
analysere

VURDERING af opinionstekst

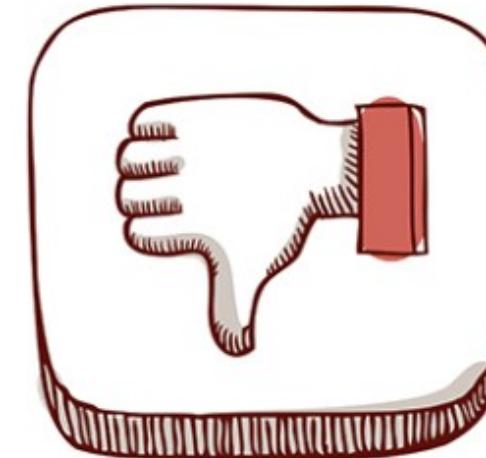
VURDERIN G

Vurderingen af en opinionstekst sker i forlængelse af din analyse.

Du skal vurdere, om den argumentation, som afsenderen har brugt, holder. Overvej, om modtageren bliver overbevist, og beskriv, hvad det er, der gør det/ikke gør det. Det er ikke nok, at du skriver ud fra en mavefornemmelse. Du skal bruge det, du er kommet frem til i analysen

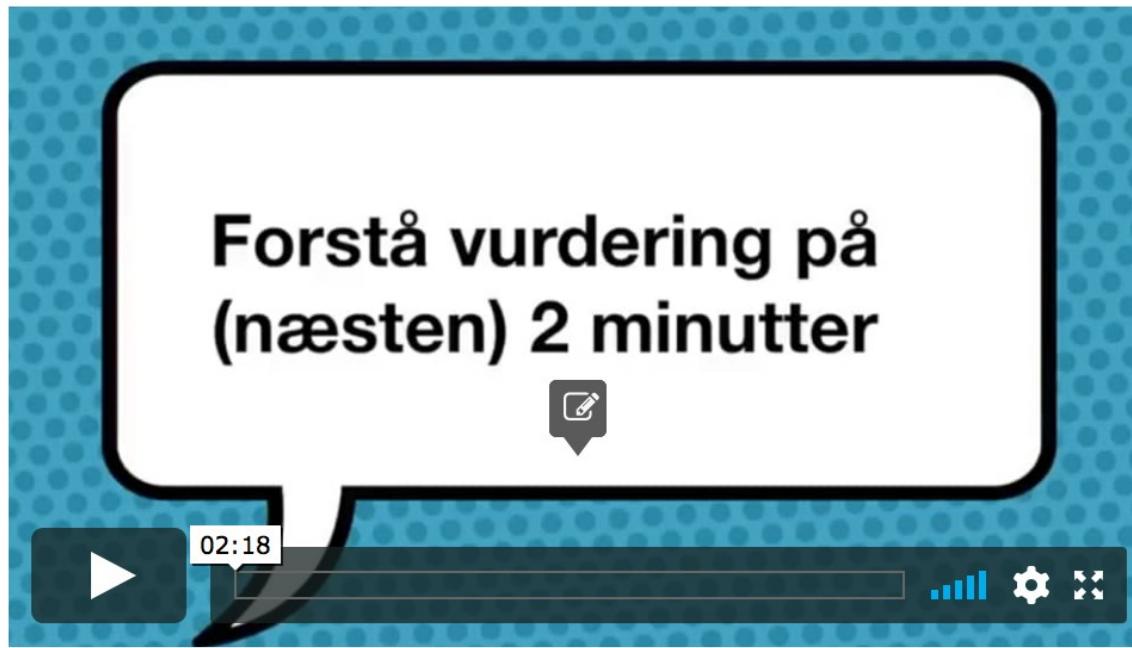
HJÆLPESPØRGSMÅL TIL VURDERINGEN ID

- Lykkes det forfatteren at overbevise modtageren om sit synspunkt?
- Hvem er det, afsenderen gerne vil have til at læse teksten? Altså hvem er den specifikke modtager?
- Virker de brugte virkemidler, som forfatteren gerne vil have dem til?
- Hvor nuanceret er teksten, og er det de mest relevante dele af emnet, forfatteren diskuterer?

VURDERINGSAFSNITTET

ifølge "Guide til skriftlig dansk htx og teknisk eux", Systime.dk

Opsummere

hvad du kom frem til i analysen

Beskrive

om synspunkterne er nuancerede

Undersøge

om argumenterne er relevante

Beskrive

hvordan afsenderens retoriske virkemidler virker

Brug kun denne huskeregel til at spore dig ind på vurderin

VURDERING

- **Gennemslagskraft** (bliver læserne overbevist?)
- **Argumentation** (er argumenterne valide og relevante?)
- Spiller **forfatterens rolle** som afsender ind?
- **Sprogets rolle** - og ikke kun emnet. (hvilke sproglige, retoriske virkemidler styrker budskabet?)

AFSENDER OG MODTAGERE

Afsenderens rolle kan også have en betydning for budskabets gennemslagskraft. Er det en ekspert? Har forfatteren en særlig position i forhold til budskabet? Er forfatteren objektiv eller subjektiv?

Når du vurderer, hvordan virkemidlerne rammer modtageren, skal du huske på, at teksten sikkert ikke er skrevet til alle, men er skrevet til og målrettet mod en specifik gruppe modtagere. Husk på, at modtageren ikke nødvendigvis er dig selv, hav fokus på, hvem de primære modtagere er, og vurdér så, om kommunikationen, argumentationen og de valgte virkemidler passer til den specifikke

INDDRAG JERES RETORISKE ANALYSE

som argumenter for jeres vurdering

- Sproglig stil (høj, lav, slang, kraftudtryk, fagterminologi mm)
- Rytme og gentagelser
- Komposition (indledning, afslutning, AIDA, HYSS)
- Tiltaleform (jeg, du, I, man)
- Overskrift og ordvalg (diskurs)
- Humor, Ironi og sarkasme
- Retoriske spørgsmål
- Appelformer

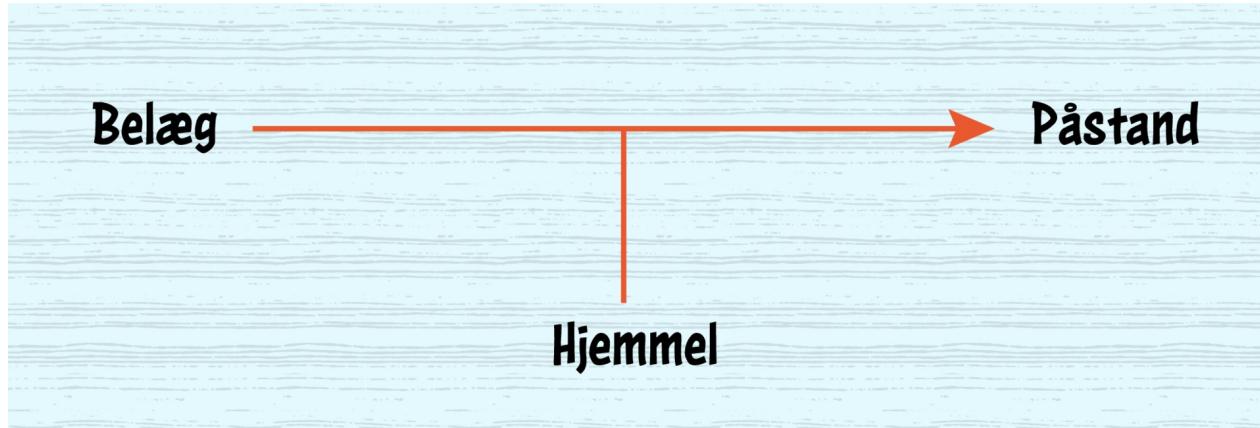
Lad være med at opremse de samme pointer som i jeres analyse - men fremhæv de elementer der understøtter jeres vurdering

EX

"Det er især forfatterens omfattende brug af styrkemarkører og hans patosdrevne argumentation, der gør budskabet stærkt og gennemtrængende. Læseren bliver revet med"

INDDRAG JERES ARGUMENTATIONSANALYSE

som argumenter for jeres vurdering

Lad være med at opremse de samme pointer som i jeres analyse - men fremhæv de elementer der understøtter jeres vurdering.

EX

"Forfatterens vigtigste budskab er at nutidens unge er dogne fordi de er blevet forkælede af deres forældre. Og selv om hans belæg i form af de ekstreme og sjove eksempler er overbevisende, så er hans samlede argument noget svagere, fordi det bygger på en meget generaliserende hjemmel om at størstedelen af alle unge lever sådan"

Analyse og vurdering

Kronikken

Tekst 1
Lars Sandbeck: "Lektor: Ateisterne har et fattigt verdensbillede"

Kronik. Kristeligt Dagblad, 26. marts 2019

Ateisterne har et fattigt verdensbillede

"VIJER BARE BIOLOGISKE MASERNE. Hjælper ikke vi have det sjovt, men vi kan også være en del af vores fænomen?"
...og så videre. Ette blomsterne er bortset fra at de også har et godt argumentationssystem på Facebook. Debatten om religionen og grupperne af ateister - typisk uorganiserede grupper af ateister - er der ikke bedre regn God efter "Du skal ikke være en ateist, hvis du ikke er en ateist". Det er dog ikke en del af formuenes standpunkt religiøse og filosofiske overbevisninger.

Husk, at vurderingen ikke er din personlige mening om teksten. Vurderingen er heller ikke et sted, hvor du skal skrive, om virkemidlerne og argumentationen overbeviser dig personligt. Det er en danskfaglig vurdering, du skal lave, hvor du ud fra din analyse af teksten skriver noget sammenfattende om tekstens form og indhold.

Din egen holdning

HUSK

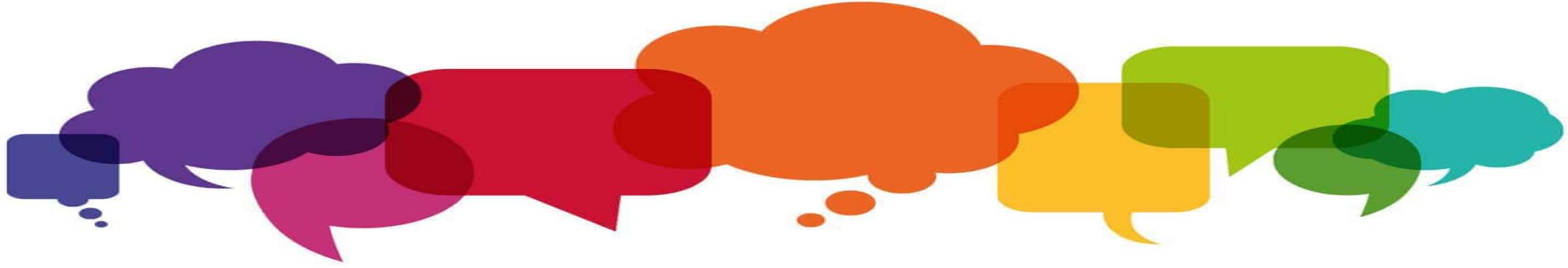
I en analyse og vurdering skal du overhovedet ikke bidrage med din egen holdning til emnet!

Du skal udelukkende analysere og vurdere teksten **fagligt!**

DISKUSSION

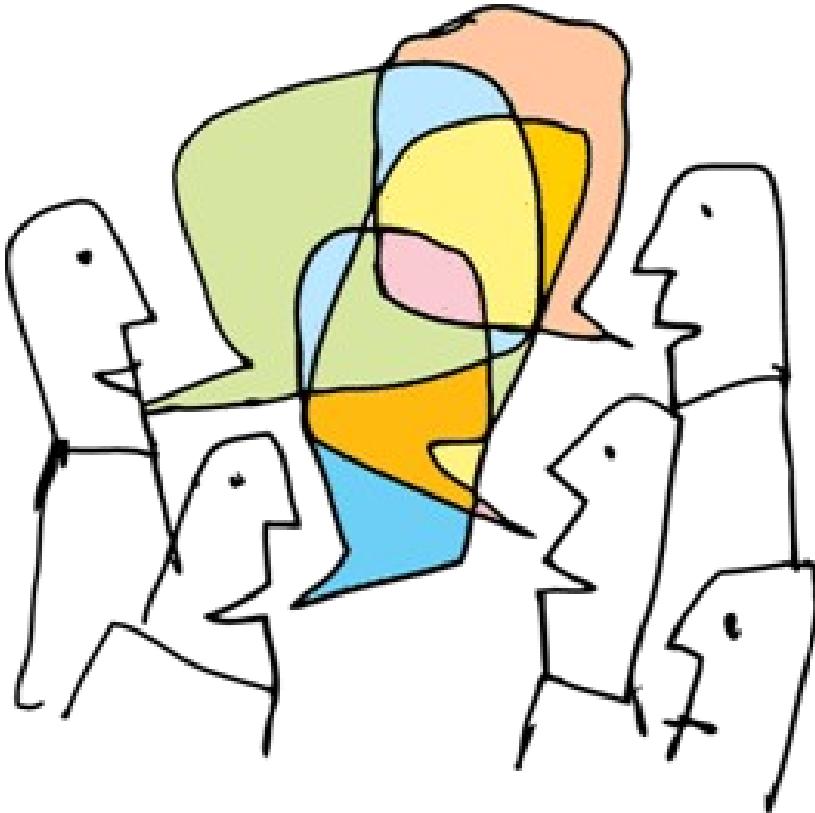

DISKUSSION som skriftlig genre

Hvordan diskuterer man på skrift?
Hvordan diskuterer man med sig selv?

DISKUSSION

I en skriftlig diskussion stiller man flere synspunkter op overfor hinanden.

I din diskussion skal du derfor inddrage andre holdninger og perspektiver end dem der er til stede i den tekst du behandlede under *analyse* og *vurdering*.

Du kan inddrage andre kilder fra eksamenssættet – og du må gerne bidrage med din egen holdning.

Alle kilderne behøver ikke at italesætte præcis det samme emne, for at du kan se sammenhængen og fællesfelterne.

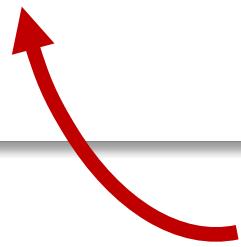
INDDRAGELSE AF ANDRE TEKSTER

opgaveteksten vil der typisk stå krav til diskussionen. Fx antallet af tekster du skal inddrage.

1.

Analysér og vurdér "Lektor: Ateisterne har et fattigt verdensbillede" (tekst 1) med særligt fokus på tekstens argumentation og retorik. Diskutér derefter tekstens centrale synspunkter. I diskussionen skal du inddrage mindst én anden tekst fra opgavesættet, fx "Debat: Giver det mening at tro på en Gud?" (tekst 2).

Overskrift: : Ateisterne har et fattigt verdensbillede

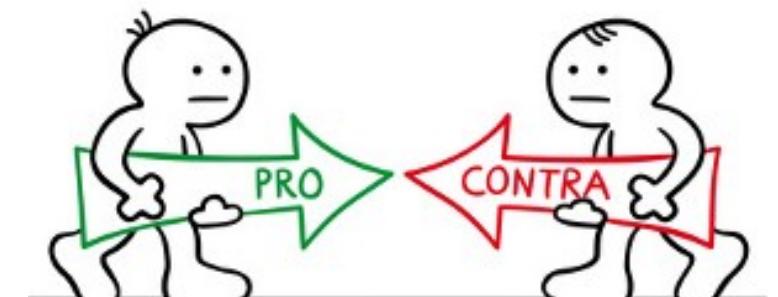

Vær altid særligt opmærksom på om der står **skal** eller **kan**!

INDDRAGELSE AF ANDRE TEKSTER

- Husk at præsentere kilden!
- Det er vigtigt, at du ikke refererer alle detaljer i teksten, men i stedet skærer igennem og gør rede for de principielle og overordnede problemstillinger.
- Du skal behandle kildens budskab! Det kan du fx gøre ved at uddybe betydningen, bidrage med nye perspektiver eller sammenligne med andre kilder.
- Det er en overfladisk behandling, hvis du nøjes med at erklære dig enig eller uenig.

Titel	Forfatter
Præsentationens 4 hjørner	
Genre	Datering

DISKUSSIONSCIRKLEN

Diskussionenscirklen kan bruges som et redskab til at behandle et emne på en nuanceret måde.

Diskussionscirklen hjælper dig med at strukturere dine argumenter

Hvis man bruger diskussionscirklen, så vil det diskuterende afsnit indeholde flere runder – altså flere gennemløb af de 4 faser af cirklen.

**START
HER**

DISKUSSIONSCIRKEL

EKSEMPEL

Inddrageelse
af eksempel

Vurdering og
foreløbig
konklusion

Overvejelser
for og imod

Synspunkt
fra teksten

"Elevernes koncentrationsevne er ved at blive undermineret, fordi de ikke kommer mere end en millimeter ned i stoffet, før de bliver afbrudt af Instagram, og de er ved at miste evnen til at holde opmærksomheden - selv når de gerne vil"

Artikel

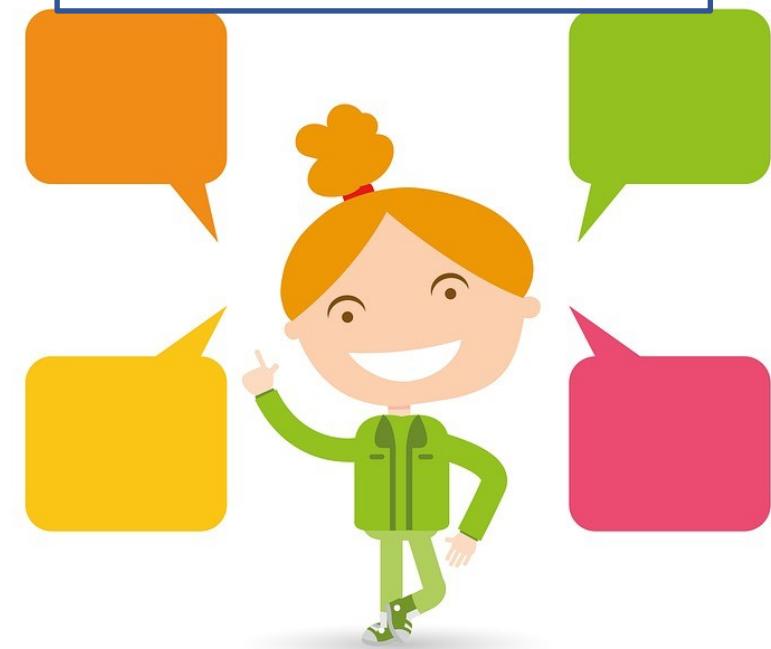
Dorte Ågård

"Vi er ved at tabe en generation af elever"

*"Hvis skolerne ikke gennemfører nogle spilleregler omkring brugen af mobiltelefoner og computere i undervisningen, så taber vi en generation af elever, der lærer for lidt. Vi skal tage det dybt alvorligt"
"Elever er trætte og uoplagede."*

Primærtteksten er
første analyseret
og vurderet

Derefter skal emnet
diskuteres!

ELEMENTERN

i min diskussion

Forskningsartikel om motivation

Min egen holdning til emnet

Dorthe Ågård
Artikel

Artikel "Den digitale verden vælter os"

Artikel om SOME-generationen

Jeg mener dog at nattesøvn er et helt basalt præmis for at kunne fungere i skolen - uanset hvor god og engageret lærerne er. Så hvis unges brug af mobiltelefoner ødelægger deres døgnrytme, så er det et problem man som ung, som familie og som skole bør forholde sig til.

Dorte Ågård argumenterer for, at nutidens unge bruger for meget tid på mobilen, sover for lidt og derfor har svært ved at koncentrere sig.

I en forskningsartikel fra Aarhus Universitet (3.11.2017) beskriver Rikke Carlsen hvor stor betydning lærerne har for elevernes motivation. "Lærernes engagement smitter - og en god lærer kan vægge selv de trætteste elever."

I bund og grund er det selvfølgelig elevernes ansvar at de får den søvn de behøver. Omvendt kan man påstå at det er lærernes ansvar at gøre undervisningen spændende og motivere eleverne - også selv om de er trætte.

I sidste ende ligger ansvaret for at være udvilet og undervisningsparat hos den enkelte elev. Og hvis en hel generation af unge får koncentrationsbesvær som følge af deres digitale forbrug, så bør vi som samfund reagere.

Vurdering og foreløbig konklusion

Synspunkt fra teksten

Inddragelse af eksempel

Overvejelser for og imod

Dorte Ågård argumenterer for, at nutidens unge bruger for meget tid på mobilen, sover for lidt og derfor har svært ved at koncentrere sig.

Kilde

I artiklen *"Den digitale verden vælter os"* (4.3.2017) forklarer psykologen Lars Thomsen konflikten: *"Hvorfor lægge sig til at sove, når man kan se en film, chatte med veninden eller game med folk fra hele verden? Men regningen skal altid betales næste morgen, når hjerne er blød som en karklud og absolut ikke er klar til at lære nye teorier, formulere faglige sætninger og i det*

Det digitale forbrug kan være svært at styre for mange unge. På den ene side har man adgang til en verden af underholdning døgnet rundt. Men på den anden side har de fleste på egen krop oplevet, hvor hårdt det er at gå i skole, når man er træt ind til benet. En træthed der kan føre til sløvhed, manglende læring og næk

Løsningen må i mine øjne være dobbeltsidet. Skolerne skal være med til at skabe et læringsrum hvor der er ro for de digitale medier. Men den enkelte elev må også trænes i at tage ansvar for egen koncentration - og simpelthen logge af.

Dorte Ågård argumenterer for, at nutidens unge bruger for meget tid på mobilen, sover for lidt og derfor har svært ved at koncentrere sig.

Kilde

I artiklen "SoMe generationen slår hjernen fra" (16.2.2018) undersøger Mette Lauritzen gymnasieelevers oplevelse af digitale medier i undervisningen. "De oplever det ikke selv som et problem før det er for sent. Når de sidder i undervisningen føler de, at de sagtens kan deltage i undervisningen og samtidig tage en afstikker til Facebook, YouTube og Netflix. Men når de senere skal

Det digitale forbrug kan være svært at styre for mange unge. På den ene side har man adgang til en verden af underholdning døgnet rundt - og også i skoletiden. Men på den anden side er det umuligt at følge ordentligt med i undervisningen, når man hele tiden skal være tilgængelig online.

Det gælder altså om at finde den gyldne middelvej, hvor vi gør brug af de digitale medier og alle deres fordele - men hvor vi erkender deres bivirkninger og husker også at leve, lære og være sammen uden.

Dorte Ågård argumenterer for, at nutidens unge bruger for meget tid på mobilén, sover for lidt og derfor har svært ved at koncentrere sig.

For mange unge kan det ikke at have adgang til internettet eller ikke at kunne finde sin telefon være decideret angstprovokerende. Når man fx er ude at rejse, og hotellet har meget ringere wifi end de reklamerede med. Men når den første panikangst har lagt sig, vil de fleste opleve en befriende følelse af at kunne være til stede - i den virkelige verden.

På den ene side giver mobiltelefonen og computeren adgang til en fantastisk verden af viden, underholdning og fællesskab. På den anden side er der som Mette Lauritzen beskriver det i artiklen "*SoMe generationen slår hjernen fra*" meget der tyder på, at de unge mister koncentrationsevnen, når de "hver eneste dag bliver trænet i at slå hjernen fra, fordi de ignorerer

Kilde